СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 105. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 7 травня 1930. VOL. XXXVIII. No. 105. Jersey City, N. J., Wednesday, May 7, 1930. THREE CENTS.

ЗАКИДУЮТЬ ПЕРЕКУПСТВО СЕНАТОРІВ

СЕНАТОР МАВ ДІСТАТИ ОБІЦЯНКУ ПОСАДИ ЗА ГОЛОС ЗА ПАРКЕРА.

ВАШИНГТОН. — Підчас дебати в справі номінації судді Паркера членом Найвищого Суду Злучених Держав сенатор Ашерст з Арізони виступив з закидом, що прихильники Паркера обіцяли одному сенаторови посаду федерального судді, якщо він буде попирати номінацію Паркера.

Заява сенатора викликала в сенаті справдішню бурю. Сенатор Ашерст зажадав розсліду справи комітетом, що слідкує за „лобістами".

ВАЖНЕ СУДОВЕ РІШЕННЯ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

СУД ПРОТИ ТОРГОВЦІВ ВИНОКУРНИХ ПРИЛАДІВ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав видав нині судову опінію, в котрій признає торговців, які продають усякі причандали, потрібні до виробу горівок, пива або вина, винуватими проти прогибіційного закона.

Се рішення йде далеко дальше, ніж дотеперішна практика федерального уряду. Суд признає, що уряд може потягати до відвічальности всіх тих торговців, котрі продають такі річи, якщо уряд може їм доказати, що вони знають, що вони можуть бути вжиті до беззаконних цілей. Сього злочинного наміру можна догадуватися з того, що торговець підсуває своїм покупцям вживання свого товару до безправних цілей.

КОНГРЕС ХОЧЕ ЗНАТИ ДОКУМЕНТИ ҐВЕЙЛЕНА.

КОНГРЕСМЕН ФИШ ХОЧЕ ДОСЛІДЖУВАТИ ДІЯЛЬНІСТЬ КОМУНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — Комітет палати послів для справ натуралізації й іміграції завізвав нюйорського комишенера поліції Ґвейлена, щоби він предложив документи про діяльність агентів комуністичного уряду Москви в Америці.

Конгресмен Фиш вніс у конгресі резолюцію, щоби розслідити діяльність комуністів у Злучених Державах. Його внесення прийде під обраду вже в найближчих днях.

ПРЕЗИДЕНТ ОТВИРАЄ КОНВЕНЦІЮ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ПІДЧЕРКУЄ ВАГУ ПОШИРЕННЯ ДІЯЛЬНОСТИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Тут почалася річна конвенція Червоного Хреста. На конвенцію прибуло коло дванацять соток делегатів.

Конвенцію отворив президент Гувер довшою промовою, в котрій підчеркнув вагу поширення діяльности Червоного Хреста від допомоги жертвам війни до допомоги жертвам ріжних непоборимих катастроф у мирний час. Се поширення діяльности президент вважає за виплив зросту зрозуміння відвічальности всього народа за всі нещасні випадки.

ВЕЛИКІ ПОЖАРИ ЛІСІВ.

КІЛЬКА СТЕЙТІВ ДІТКНЕНИХ НАСЛІДКОМ ВЕСНЯНОЇ ПОСУХИ.

ВАШИНГТОН. — У південній частині стейту Ню Джерзі шаліють великі пожари лісів і корчів. Найбільше потерпів повіт Овшен. Богато людських осель погоріло. При гашенню огню працює 35,000 пожарників і добровольців.

Про подібні пожари доносять і з инших стейтів. Коло Нашуи, в стейті Ню Гемпшир, ще далі тліє. Великий пожар лісів вибух коло Поларда, в стейті Вест Вірджинії, і загрожує недалеким нафтовим шибам. Горять теж ліси коло Раквила, в Ровд Айленді, та в кількох місцях у централній части стейту Пенсилвенії.

Пожари підсичує те, що в лісах є ще богато сухого листя з минулого року, а дерева ще не розвинулися всюди як слід. До того впала несподівана спека, яка в богато околицях побиває справді рекорд теплоти для сеї пори.

ЯК ДАНІЯ РОЗВЯЗАЛА ПИТАННЄ АЛЬКОГОЛІЗМУ.

ВАШИНГТОН. — На зборах Інтернаціонального Конгресу для Духової Гігієни, що почався тут у понеділок, виступив д-р Авґуст Віммер, директор Невропсихіятричної Кліники в Копенгазі, столиці Данії, з дуже цікавим відчитом про те, як Данці вирішили питанне алькоголізму.

Свій успіх у розвязці питання алькоголізму завдячують Данці не прогибіції, але розумній податковій системі та розумній пропаганді. Уряд не забороняв вироблятя й продавати горівку та инші напитки, але обложив їх виріб і торговлю високим податком. Рівночасно антиалькоголічні товариства повели дуже сильну пропаганду проти пиятики. Пропаганда промовляла до чувства. Нині в Данії вже ніхто не вважає за добрий тон пити пиво або який инший трунок.

БАТЬКО ВБИВАЄ СВОГО ЗЯТЯ.

ЕЛИЗАБЕТ (Ню Джерзі). — Фелікс Дзюбак пострілив смертельно свого затя Яна Клюса в самий день його шлюбу з дочкою Дзюбака, Бертою.

Клюс мав 42 роки й повдовів чотири місяці тому. Коли він дав до зрозуміння Дзюбакови, котрий має 45 літ, що він хоче женитися з Бертою, Дзюбак заявив, що він ніколи до сього не допустить. Клюс однак збирався брати шлюб без дозволу Дзюбака. Шлюб мав відбутися в неділю зполудня. Рано молоді поїхали разом Клюсовим автом до костела Св Ядвиги. Вертаючи домів, вони здибали по дорозі Дзюбака й його сина. Клюс задержав авто то попросив їх сідати; гнів гнівом, говорив Клюс, але Дзюбак уже не вспіє здержати шлюбу, отже треба їм погодитися. Дзюбаки справді сіли в авто, але Клюс не підїхав і блоку, як Дзюбак добув револьвера й стріляв до Клюса. Він хотів стріляти й до дочки, але револьвер не випалив. Дзюбаки вискочили з авта, а Клюса відставлено до шпиталя, де він скоро помер. Дзюбака арештовано як убийника. Нарečену й її сестру арештовано як важних свідків.

Старого Дзюбака віддано під обсервацію лікарів, чи він не є божевільний.

РОСІЙСЬКІ ЗБІГЦІ В БРАЗИЛІЇ.

Еміґранти-Німці з над Волги прибули пароплавом „Монте Сарменто" до Бразилії. Є їх 22 родин.

ЗАКАЗ ГАЗАРДОВИХ ІГОР У ФРАНЦІЇ.

Француський парлямент ухвалив закон, що забороняє газардові гри у всіх касинах і клюбах в околиці Парижа.

ТЕСТЬ УБИВ ЗЯТЯ.

У Грималові, після програного процесу за маєток, застрілив богатий господар Стібніцький свого зятя.

ВБИВСТВО ТОРГОВЦЯ ПРЯДИВА.

На дорозі з Глинян до Ляшок убито 27-літнього торговця прядива Улянера. Вбивник зрабував мабуть 7 золотих.

СТРАШНА ПІМСТА ЖЕБРАЧКИ.

В селі Плуже, шавельського повіту, одна родина відмовила старій жебрачці нічлігу. Жебрачка пімстилася за те таким способом, що користаючи з неуваги домашньої служби, всипала до посудин, в яких варилася вечеря, велику скількість отрої. Тої ночі вся родина, зложена з 5 осіб, померла в тяжких терпіннях.

САМОВБИЙСТВО З ЖУРБИ.

Провінціональна поліція в Вейбурн, Саск., пошукувала молодого фармера з околиці МекТеґґарт, який пропав з дому в суботу. Доперва в вігорок найшла його спалене тіло під попелом свіжо згорілого стога соломи. Обставини вказують на те, що фармер (називався Стіф Бавл) поповнив самовбийство, зійшовши з розуму з журби.

ТОРГУЮТЬ ЖІНОЧИМ МОЛОКОМ.

У Москві є інститут, у якому плекається немовлят бідних родичів, або підкинених невідомими матерями. У цьому інституті заведено торговлю жіночим молоком. Матері, які мають забогато молока, або які відлучили своїх дітей, можуть приходити три-її денно до цього інституту, де за молоко платять дуже добре, а потім цей товар продають по 50 копійок за літру. або кормлять дітей в інституті. Деякі жінки заробляють тим чином 900 рублів місячно.

ГОЛЯНДІЯ ЗРИВАЄ З ҐРАБІЖНИКАМИ.

Центральна купецька організація в Роттердамі, що обслугує 10 тисяч дрібних купців, розіслала своїм покупцям циркуляр, в якому повідомляє про зривання торговлі з совітами.

„Ми не бажаємо", говориться в циркулярі, „купувати хліб, ограблений від селян, тому, що це противоречить нашим поняттям про честь. Ми не хочемо піддержувати нашими грішми банду ґрабіжників і давати їм средства викликувати в нас революцію. Рахуємося з тим, що всі погодяться з нами, що совість не позволяє торгувати ізза купецьких вигод".

Цей циркуляр викликав надзвичайне враження. Роттердамський відділ „Експорт хліба" зателеграфував до Москви, щоби направити транспорт хліба в инший порт. Депутати католики предложують у звязку з цим циркуляром внести в парляменті жадання, щоби заборонено представникам „Експорт хліба" перебувати дальше в Голяндії. Тимчасово відказали власти продовжити візо помічникови директора торговельної місії і він покидає Голяндію.

ПОЛЬЩА ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

Німецькі часописи подають, що Франція післала Польщі 10 тенків найновішого моделю, 10,000 бомб для літаків, 25 військових перевозових автомобілів і велике число газометів. Крім того Бельгія також доставила Польщі всякого рода зброї і амуниції. Француські і бельгійські фабрики забирають у свої руки всі польські фабрики зброї. В часі війни ті фабрики мають достарчувати матеріялу не тільки Польщі, але і її союзникам.

ХТОСЬ ПОЛОМАВ ХРЕСТИ НА ЗАДВІРЯНСЬКІМ ЦВИНТАРІ.

Польська преса подає, що невідомі особи зайшли в ночі на цвинтар вояків, які згинули підчас польсько-української і польсько-большевицької війни, та понищили на гробах хрести, поломали таблиці і т. д. Очевидно, польська преса добачує в цьому вину українських шовіністів, які начебто в Задвірю даються Полякам взнаки. „Слово Польське" пригадує при цій нагоді, що підчас свята десятиліття відбудовання Польщі в Задвірю Українці стягнули з шкільного будинку червоно-білу хоругву і вкинули в болото та добачує в акті знищення хрестів на цвинтарі новий доказ українського „варварства" хоч признає, що нічим не доказано, хто знищив цвинтар.

ІСКРА ПОЇЗДУ ЗАПАЛИЛА МІСТ І ЛІС.

По переїзді мішаного поїзду з Тернополя до Потутор попав горіти деревляний міст в Глухій Долині біля Жовнівки. Сильний вітер перекинув огонь на сусідний дубовий ліс, наслідком чого згоріло 2 морги молодого ліса на шкоду графа Потоцького. Пожежу ліса й мосту вгасили мешканці села Жовнівка.

ГОСТИННІСТЬ КРАКІВСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ ДЛЯ ЗАКОРДОННОГО ГОСТЯ.

У краківськім университеті студіював медицину югославянський горожанин Іван Корнер. Старим студентським звичаєм, цей медик любив часом забавитись весело і навіть випити. Дня 7-го вересня 1927 року Іван Корнер, вертаючи в ночі з забави, підспівував з товаришами трошки заголосно та почав на ринку малу авантюру, за яку поліція арештувала його і молодий Серб опинився у вязниці. Це ще не було велике лихо, бо таке трапляється і найліпшим людям, але пяний студент, югославянський горожанин, чомусь так не подобався гостинній краківській поліції, що поліцаї Ґнибило і Павелек почали в немилосердний спосіб бити цього вязня, знущаючись над ним і то не якнебудь, бо лікарі ствердили на тілі Корнера 22 синці, зломане 7. ребро, пробите праве легке, скалічену жилу на лівій нозі, потовчену голову. Жертва поліцайської гостинности опинилась у лічниці в Новім Торзі і лікарі думають, що Іван Корнер ніколи в життю не поверне до здоровля та на завжди залишиться калікою, нездібним до праці. Він такий окалічілий, що навіть не може покинути лічниці, щоби поїхати до суду на розправу і його пересухують у вязниці. Ця справа вже була 7 травні 1929 р. перед судом, який засудив поліцаїстів на 1 рік вязниці, але оборона внесла відклик неважности і дня 25 березня в окружному суді в Кракові розпочался ревізія цього процесу, яким цікавиться, що не тільки наше громадянство, що знає відносини в польських поліційних вязницях, але і югославянське посольство у Варшаві та населення Югославії.

МОСКВА ПЛЯНУЄ „РЕВОЛЮЦІЙНУ ЮНІЮ МАЙНЕРІВ"- У КАНАДІ.

Виконавче Бюро Інтернаціональної Комуністичної Торговельної Юнії постановило зорганізувати в Канаді нову „Революційну Юнію Майнерів". Виконання цього пляну Бюро одержало з Москви. До остаточного його рішення прийде по довших звітах і дискусіях, як би то в найлучший спосіб можна використати теперішню майнерську кризу в Канаді. Найбільше кладено вагу на трудноці металевих і вуглевих індустрій, які в короткім часі мали би повстати в Новій Скошії.

Бюро постановило утворити в Канаді рід зібрання майнерів революціонерів і тим способом почати нову юнію. Першою задачею нової юнії було би боротися зі старою американською і канадійською юнією майнерів. Другою точкою булоб держати тісні звязки з американськими революціонерами.

ГОДУЮТЬ ДИКІ ГУСИ З ЛІТАКА.

При перелеті задержалося більше стадо диких гусей, яке обчисляють на 1,500 штук, в Британія Бей, в Онтаріо. Гуси були такі помучені і вихудлі, що збудилося почуття жалю в мешканців Гоберека і вони зложилися на більшу скількість збіжжа, яке повіз літак і розсипав згори на місце, де розсілися гуси.

ШВАЙЦАРІЯ ПРОТИ АЛЬКОГОЛЮ.

Дня 3. квітня ц. р. у Швайцарії відбувся плебісцит у справі проєкту закону, яким малоб обмежитись продукцію і продажу алькоголю. Новий закон забороняє навіть виріб напитків овочевих, якщо вони є призначені на продаж, а не для домашнього вжитку. Підчас плебісциту більшість горожан Швайцарії голосувала за обмежения виробу й продажі алькоголю і закон цей ухвалено. Введення цього закону мало принести державі поважні доходи, які будуть призначені на фонд обезпечення на старість.

КАМФОРОВЕ ДЕРЕВО.

Добре всім відома камфора та камфоровий олій виробляються з гуми камфорового дерева, яке більшо росте в середущім Китаю та в Японії й на Формозі. В останні часи це дерево почали розводити і в инших теплих краях, наприклад в південних стейтах Мексика. Гума з камфорового дерева (як з самого дерева так і з його листя) добувається шляхом дистиляції парою. Саму гуму вже потім очищують иншими методами і пускають у продаж.

В теперішні часи комфори вживають у ріжних випадках. Посипають нею одяг та футра для ліпшого переховання, власне для охорони проти молів. Використовують її в медицині і до ріжних вибухових річей.

Комфорова промисловість є одною з важних у Китаю. В ній зацікавлені не тільки кремі групи населення, що продукують камфору, але в значній мірі і сам уряд. По найменше дві тисячі промисловців є зацікавлених у ріжниткові камфорової промисловости в цій країні.

Власники камфорових дерев в Китаю не мусять вільно розпродати своїх дерев. Для цього вони мусять дістати дозвіл, як від місцевого уряду, так і від центрального. Робиться це длятого, щоби не винищити рантово всіх камфорових дерев, які часом ростуть аж до 500 літ. Одно таке дерево коштує від 200 до 300 долярів.

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЕСПАНІЇ

ПОЛІЦІЯ СТРІЛЯЛА В ДЕМОНСТРАНТІВ. 2 ДЕМОНСТРАНТІВ УБИТО, 6 ПОРАНЕНО. ЧОТИРНАЦЯТЬ ПОЛІЦАЇВ ПОРАНЕНО. УНІВЕРСИТЕТ ЗАМКНЕНО.

МАДРИД (Еспанія). — На вулицях міста відбулася крівава демонстрація між републиканцями та сторонниками монархії. Крики: „Геть з монархією, хай живе република"! перемішувалися з криками: „Хай живе король". Поліція старалася розігнати демонстрантів, але була обкидана камінями. Тоді вона почала стріляти в натовпи студентів та робітників.

Одного робітника було забито на місці, а чотирох инших робітників та трох студентів тяжко поранено. Пізніше в шпиталю помер ще один робітник. Чотирнацять поліцейських зістали тяжко покаліченими великими камінями та иншими важкими предметами, які кидано на них з вікон та дахів будинків. В одному випадку було кинуто два динамітових набоїв в поліцію, але вони не вибухли.

Премієр-міністер заявив, що коли демонстрації не уймуться, то правительство почне боротися з ворохобниками самими рішучими засобами. Ближчою причиною останньої демонстрації сталося поранення кількох студентів, які стрічали на залізничому двірці професора Унамуно, котрий вернувся зі заслання.

Влада наказала замкнути університет до того часу, поки серед студентства не наступить спокій. Вулиці столиці тепер охороняються сильними поліційними патрулями та військом.

В ІНДІЇ ВІДНОСИНИ НАПРУЖЕНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Після арешту Ґанді відносини в Індії стали ще більше напруженими, але поки ще не дійшло до більших заворушень. Всі міста Індії та всі стратегічні й головніші пункти охороняються поліцією й військами, які знаходяться в повній боєвій поготівлі. В містах на вулицях та на дахах головніших будівель розставлені скорострільи, а військо та населення знаходяться в стані облоги.

В Бомбею відбувся мітінг сторонників Ґанді, на якому до стотисячного натовпу їх промовляв заступник Ґанді Тіабжі й близша помічниця Ґанді, Саріоджі Найду та инші лідери індуського визвольного руху. Віче відбулося мирно й натовпи Індусів спокійно розійшлися, вислухавши промовців.

З инших міст також повідомляють про певний спокій, але скрізь відчувається велике напруження так ніби перед бурею. Британські війська знову ввійшли до міста Пешавур, яке вони були лишили кілька днів тому, а британська влада знову почала там урядувати.

Ґанді тепер в тюрмі пише листи. Його повідомлено, що уряд Індії скоро вирішить, скільки часу він буде триматися в ізоляції.

БУДУТЬ ПЛАТИТИ ДЕРЖАВНІ БОРГИ.

ЛОНДОН (Англія). — Міністер справ закордонних Гендерсон повідомив палату послів, що між Англією та Росією заключена умова про необхідність розпочаття переговорів у справі сплати Росією своїх боргів Англії. На підставі цієї умови буде складено відповідну фінансову комісію, яка має обговорити англійсько-російські міждержавні претенсії.

ЯПОНІЯ ЗДИВОВАНА.

ТОКІО (Японія). — Прихильники ратифікації лондонської морської умови здивовані тим, що Америка плянує збільшити грубість панциря на нових кружляках, які вона розпочинає будувати згідно з лондонською морською умовою. Коли ці чутки підтвердяться, то тоді противники цієї умови здобудуть для себе значний арґумент проти ратифікації умови, яку вони вважають небезпечною для інтересів Японії.

Те, що англійське правительство Мек Донелда має продовжувати будову морської бази в Сінгапурі, тут нікого не дивує, хоч прихильники лондонської умови бажали, щоби такої будови не робилося, бо це знову скріплює позиції противників лондонської умови. Взагалі навколо ратифікації цієї умови тепер точиться завзята боротьба й правительству богато стоїть труду, щоби оборонити свої позиції.

СПОРЯТЬ ІЗЗА МОРСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ЛОНДОН (Англія). — Перший лорд англійського адміральства Александер відповідає на напади проти морської лондонської умови бувшого першого лорда цьогож адміральства Бріджмена. Александер говорить, що морську угоду можна було зробити ще раніше на женевській міжнародній конференції по обеззброєнню, колиб справа морських сил Англії тоді знаходилася в більше компетентних руках.

Лорд Александер рішуче боронить позиції міністерства Мек Донелда й домагається ратифікації лондонської морської умови, яка обмежує морські сили не лише Англії, але й головніших її суперників на морі.

ЗАБОРОНЯЮТЬ АКРОБАТИКУ НА ЛІТАКАХ.

БЕРЛИН (Німеччина). — Пруське правительство готується видати заборону переводити акробатичні вправи на літаках. Причиною цього є те, що останніми часами багато таких повітрових акробатів поплатилися життям за свою ексцентричність.

Останніми днями загинув відомий німецький повітровий акробат Лянґер, який робив 78 свій спуск на парасольці з літака. Останній раз він стрибнув у повітря з висоти 1500 стіп, але забув принняти себе до шнура парасольки, а тому полетів на землю окремо від своєї парасольки.

МОСКВА НЕЗАДОВОЛЕНА.

МОСКВА (СССР). — Радянська преса різко виступає проти начальника нюйорської поліції Ґвейлена за опублікований ним документ про участь большевицької торговельної місії в комуністичній пропаганді в Америці. Газети кажуть, що документи Ґвейлена підроблені ворогами радянсько-американської торговлі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA". P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПАТРІОТИЗМ І ПЕРШИЙ МАЙ

Патріотизм, як вияв благородних почувань привязання і любови до рідного краю, є природним і здоровим обявом кождого народа. Защіплюють його дітям в дома й у школі. А набирає він сили зі зростом національної свідомости людини й пізнання тих геройств і посвяти, що їх понесла нація на протязі свого розвою. Патріотизм є найбільшою горожанською чеснотою, на якої виплекання звертали головну увагу вже в найдавніших часах, якою й сьогодні дорожать усі народи. Дбає про неї і американський нарід.

В Злучених Державах маємо декілька державних свят, які призначені для патріотичних манiфестацій. Такими святами є дні уродин Джорджа Вашинґтона й Абрагама Линколна. Таким днем є „Форт оф Джулай", коли святкується память повалення англійського поневолення й проголошення державної независимости.

Хто живе в Америці, той переконується, що тутешне населення є дійсно патріотичне. У ніякого народу не є державний прапор у такім пошанівку як в Америці. Вже мала дитина відноситься до нього як до якої святости. Американський нарід дав великий доказ любови до свого краю підчас світової війни. І то дали його не тільки американські горожани, але й чужинці, які не були горожанами, але яким земля Вашинґтона дала захист перед політичними переслідуваннями їх рідного краю. Рівнож і ті чужинці, яким американська земля дала кусник хліба й можність заробітку, віднеслися до Америки льояльно в часі війни. А по війні нема вже найменшої потреби ставити американський патріотизм на якусь пробу, бо американському патріотизмови нічого не ґрозить. Правда, що Третій Інтернаціонал відгрожується з Москви, що він викличе в світі революцію, а тимсамим і в Злучених Державах. І правда, що Москва доволі видала здертих з бідних селян грошей на большевицьку аґітацію в Америці. Але й правда те, що комунізм тратить з кождим днем і той слабий ґрунт, який тут мав. Приписувати американським комуністам якусь силу, значить воскрешати трупа, робити йому розголос й давати йому нагоду на нові грошеві допомоги з Москви.

Правда є, що большевики підшилися під робітниче свято Першого Мая та що хочуть визискати його для своєї пропаґанди. Але правда й те, що це свято повстало тоді, коли ще нікому про большевизм і не снилося. Перший май є святом, в якім робучий нарід манiфестує свою солідарність у боротьбі за кращу долю робітника. Лучити ще й той день з якоюсь особлившою патріотичною манiфестацією, як це було в Ню Йорку, нема потреби, бо американські робітники дорожать і без того своїм патріотизмом, а на першого мая хочуть виявити те, як вони добиватимуться законним способом кращих умов життя.

Лев Ясінчук.

ГАЛИЦЬКІ ОБРАЗКИ.

Поляки мають свою власну державу, а щораз більше розбудовують своє „товаржиство школи людовей", яке має для Поляків таке саме значіння, як для нас „Рідна Школа". Дня 7. квітня ц. р. відбувся у Львові окружний зїзд того товариства. І показалося, що в окрузі, який числить заледви 19 повітів, має це „товаржиство" 82 народні школи. А ми для цілого краю, на 8 мілiонів Українців — маємо всего 146 виховних заведень „Рідної Школи". Не зважаючи на те, що на все культурне життя не щадить Полякам держава, в них трапляються великі добродії „товаржиства школи людовей". У квітні н. пр. помер у Станиславові адвокат Поляк, Лешек Цига, який записав на цілі товариства школи людовей $35,000. Що за високе розуміння ваги рідної школи! А в нас? — розбивається всяку доссередню акцію.

Колись уже згадувано про те, як тернопільське староство покарало учениць дівочої ґімназії „Рідної Школи" в Тернополі. Маємо під руками дослівний текст поліційного доносу до староства в тій справі. Передаємо його в точному перекладі на українське з двох причин: щоби всім було ясне, які то злочини поповнює українська молодь, а друге, щоб така цвітка не пропала безслідно, бо в нас її сконфісковано би. Отже:

„Команда державної поліції тернопільського повіту. Слідчий відділ. Ч. 6246 (29) В. С. Менцінські Влодзімєрж і тов. демонстраційне поведення в дні 1. листопада 1929. Тернопіль 4. листопада 1929. До староства в Тернополі.

„Дня 1 листопада 1929 р. о год. 17. зібралися Українці (в оригіналі „Русини") в числі коло 2,000 осіб на цвинтарі в Тернополі коло могил українських (так таки написано „українських") вояків і по витягненні українського гербу (тризуб) на хрест, зложенні численних вінців на могилі з написом „Борцям за волю" і т. п. розпалили великі огні і почали співати на переміну двома хорами демонстраційні пісні, що мали світський характер, провокаційний, вимірений проти польської держави, а то: 1) Стрілецьким шляхом, 2) Заквітчали, 3) У дві пари, 4) Хлопці, алярм. 5) Журавлі, 6) Ой, впав стрілець, 7) а також релігійну пісню „Вічная память".

„Супроти того, що на місце тої демонстрації стягнулися також маси польської людности, серед якої ті співи викликали велике обурення і могло в кожній хвилі дійти до чинної реакції, приявний на місці делєґат староства візвав хори заперестати спів і розійтися, чого однак хори як і зібрані коло могили Русини (знов „Русини") не послухали, тільки у відповідь почали співати пісню: Ще не вмерла і Не пора Ляхам служити.

„У звязку з повищим я перевів доходження, у висліді яких я арештував найголовніщих спричинників демонстрації і тепер віддаю їх враз з цим донесенням до покарання, а то: 1. Віра Яворська, учениця 8 кл. ґімн. „Рідної Школи" замешкала в Тернополі при вул. Ваґілевича ч. 3, котра була провідничкою жіночого хору і відтак по усуненні товпи від могили поліцією знов повернула з товаришками, котрих назвиск не хоче зрадити і відмовила голосно молитву за Україну.

„2. Щурківну Ірину, уч. 5 кл. ґімн. „Рідної Школи" в Тернополі при вул. Шептицьких 34, котра співала в хорі і молилася з Яворською і не послухала візвання розійтися. 3. Щурківну Софію, уч. 6 кл. ґімн. „Рідної Школи", котра співала в хорі і молилася з Яворською і не послухала візвання розійтися. 4. Роговську Стефанію, уч. 5 кл. ґімн. „Рідної Школи", котра співала в хорі і молилася з Яворською і не послухала візвання розійтися". — Дальше вичислює ще 8 инших учениць з ріжних кляс тої ґімназії, щодо яких навіть не силується подати, за які саме злочини їх арештується. А відтак: „Всі названі призналися, що були присутні коло могили українських жовнірів в Тернополі в дні 1. листопада 1929 р. о год. 17, чули візвання розійтися оправдуючися, що не розходилися тому, бо другі не розходилися. Повітовий комендант державної поліції."

Так виглядають теперішні урядові доноси на Українців. Подано їх з усіми похибками.

За названі в дописі злочини дістала Віра Яворська 14 днів арешту, Стефанія Роговська 10 днів, а Теодосія Фалендиш 3 дни. Решту (звільнених) учениць узялася карати сама державна шкільна влада.

Загалом тепер молодь якась не така, як це було за давних часів. Щоби не допустити учнів української державної ґімназії у Львові йти до церкви на св. Юзефа (імянини Пілсудського), кинув хтось кілька бомб. Тепер веде слідство в тій справі професор тої ґімназії і заступник директора, п. Клапоущак. Кажуть, що добре, солідно веде. Зате 11 квітня ц. р. вечером хтось так ударив його два рази коло його власних дверий якимсь твердим предметом, що за першим разом розломив йому носову кість, а за другим — розбив голову. Одного бляхарського учня, що ловив спричинника того випадку, пострілив він у ногу тай... утік.

Буває часом, що Українці виграють справу в польської влади. Це головно тоді, коли рішення на сторону Українців нічого не пошкодить. Як відомо, в 1928 році відбувалися в Польщі вибори до польського варшавського сойму. Тернопільський виборчий округ, до якого належить кілька повітів (Тернопіль, Збараж, Скалат, Копичинці, Чортків, Бучач, Заліщики, Борщів), вибрав своїх пять послів. Головна виборча комісія, що складалася з самих Поляків, уважала, що це число вже вистане. Тому шестого кандидата в посли, Олексу Яворського з Підгаєць, „сконфіскувала". Щоби не було жадних претенсій до комісії, то в громаді Збаразькій Чагрі дописано до польської урядової виборчої лісти рівно 200 українських голосів, так, що замісць 176 голосів, мала ця ліста 376. Знов у громаді Чорнокінці Великі (Копичинеччина) виборча комісія „помилилася": замісць написати на польську урядову лісту так, як на неї впало 151 голосів, а на українську 1,063 голосів, то написано відворотно. Цю „помилку" зрештою зроблено щойно тоді, коли показалося, що через ту ріжницю голосів вийде український посол. Тому й треба було деякі місця в протоколах **вишкробати.** І вишкробано, але чисто, гладко. Було би все в порядку, колиб не мужі довіря, які внесли протест проти тих виборів. Ізза того протесту найвищий суд у Варшаві вирішив, що Олекса Яворський має бути послом. Ніби такими справами, як помилки при обчислюванні голосів при виборах, повинна би займитися прокураторія. Але вона певно не буде мати часу на такі справи. Зрештою, хто зна, чи новий посол, Яворський, загалом зможе подивитися на соймову палату! Може до того часу сойм розженуть...

Дня 13 квітня обходило львівське жіноцтво 10-ліття смерти Наталії Кобринської, піонірки українського визвольного жіночого руху, опікунки дітей і письменниці, що освітлювала в своїх творах душу жінки та її змагання. Тверде було життя Кобринської, цеї незвичайної жінки, смілого духа, яку манило невідоме. Було це життя повне неуспіхів, ударів і гризот, спричинених тупими людьми. Душа Кобринської була така зболіла, що вона казала собі написати на нагробному хресті: „мене вже більше не болить". Але її праця не пішла на марне. Сьогодня глядять уже на несамостійні духом жінки у Вас і в нас як на останніх могіканів. Та жіноцтво вшанує ще більше свою провідницю, коли піде її слідами: коли викаже стільки твердости духа, завзяття, самостійности, привязання до свого народу, любови до дітей та розуміння, що вони, ці діти, це нація в будучности. Коли зуміємо захопити національною ідеєю другу половину нації, себто жіноцтво, наша національна мета буде осягнена.

Львів, 18 квітня 1930.
(Конець).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЕСПАНСЬКИЙ КОРОЛЬ ПОКУТУЄ ЗА БЕЗХАРАКТЕРНІСТЬ.

В Еспанії йде завзята боротьба між монархією та републиканізмом. Величезна часть купецтва й інтеліґенції стоїть за знесення королівства та заведення републики.

Ситуація незвичайно цікава через те, що Еспанія все була в руках Єзуїтів, які маючи в руках короля, попирали його при помочи проповідальниці й сповідальниці.

Тепер старі способи перестали вже ділати навіть в Еспанії. Еспанський король скомпромітувався, представивши себе перед народом за безхарактерника, коли він не найшов у собі моральної сили боронити конституційні права своїх і народних перед посяганнями військового диктатора Рівери.

РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ ПРОВІДНИК ХАРАКТЕРИЗУЄ КОРОЛЯ.

Се однак тільки основна причина зросту републиканізму в Еспанії. До неї републиканські провідники додають ще й инші. Професор Міґуель де Унамуно, провідник републиканців, представляв короля в своїй публичній промові як нездібного до правління, негідного представника свого народа та жорстокого маняка.

Свою нездібність до правління король доказав тим, що він зрікся своєї влади на річ диктатора Рівери.

Король не має гідности в представлюванню свого народа, бо підчас кождих відвідин поза границями краю він відвідує низькі картярські доми, де заховується без достоїнства й приличности.

Він жорстокий маняк, котрий, ще будучи малим хлопцем, любив заставляти свині скакати через горіючий обруч. Нині він пробує щось подібного з цілим еспанським народом.

ЕПИСКОПИ НА ДОПОМОГУ КОРОЛЕВИ.

В своїй аґітації проти монархії републиканці мають найбільшого ворога в католицькій церкві. Як далеко церква посувається в політиці, видно з того, що епископ міста Сантіяґо видав пастирський лист проти републиканської пропаґанди, заявляючи, що монархія се Богом усвячений політичний устрій, потрібний церкві й милий Богу.

Відповідаючи на сей арґумент, професор Унамуно звертає увагу на становище католицької церкви супроти републиканізму й монархізму в Франції. Як відомо, папа римський недавно екскомунікував монархістичний рух у Франції. Коли церква поставилася ворожо до монархістичного руху в Франції, то церква, каже Унамуно, не може говорити в Еспанії, що Бог освятив монархізм. Виступаючи з таким арґументом, церква тільки доказує, що політичний рух не має нічого спільного з релiґією, що тут релiґійних чувств вірних надуживається для політичного бизнесу церковних провідників.

ЧИ ДОРОГОЮ РОЗВОЮ, ЧИ ДОРОГОЮ РЕВОЛЮЦІЇ?

Професор Унамуно дотикався в своїй промові й сього питання. Він говорив, що републиканцям не лишається другого способу, як іти до повалення монархії дорогою революції. Еволюційна дорога теж булаби можлива й булаби краща, але се можливе булоби тільки тоді, колиб теперішний монархістичний уряд дав населенню повну свободу висказатися свобідно, чи він хоче монархії чи републики. Королівський уряд сього права народови Еспанії не дає. Королівський уряд контролює вибори, перекручує волю народа при помочи правних штучок і при помочи шахровання виборчого висліду. Через те населенню не лишається нічого иншого, як вийти на революцію.

Відомо, революція, як війна, непевна справа. Ніхто не може знати, як вона скінчиться. Можливо, що королеви вдасться її задавити. Та на случай такого здавлення прийде реакція: побідна монархія стане мститися на побіджених, вона знова збунтує проти себе масу народа та доведе до другої революції. Революція немовби хронічна недуга. Хто не вилічить самих її зародків, того вона буде мучити, поки не доконає.

Михайло Козирійов.

ҐАЗЕТА.

Редаґувати ґазету, в додатку ще в якійсь проклятій провінціональній дірі — то чорна година.

Треба кормитися вирізками, співробітників нема; колиж є, то не знати, чому всі страшно пють. Що тут говорити про співробітників, коли в цілім місті цілісенький день не приключиться ніодин порядний випадок — ні додатній ні уємний. А тут іще звідусіль домагаються місецвих новинок.

Із місцевими подіями я мав раз таку пригоду.

Занедужала жінка редакційного секретаря, одинокий репортер упився, як ніч, а на додаток поїзд із ґазетами застряг десь по дорозі в снігу і телеґрами спізнилися. Сиджу в редакції сам один, наче палець, складачі чекають на матеріял, а я не маю нічого. Хіба головою об мур!

І ось отвираються двері і до моєї робітні влазить якийсь молодий чоловік — як то вам його описати би? — щось посереднього між клюбовим послугачем із давніх добрих часів і фаховим бесідником теперішніх також добрих часів. За кордонний, ширококрисий капелюх, на шиї теплий шалик, на носі біноклі, а в руці, хоч зима, паличка з кістяною галкою. — Напевно, думаю собі, зі столиці.

Впадає до робітні, шурає ногами:

— Я Байкальський... фейлетоніст. Прошу пятьдесять карбованців на відробіток.

Відразу пізнати, що зі столиці.

— Заждіть — кажу — товаришу. Може й сотки не пожалую.

І зраджую йому, яке положення.

А він здіймає зі шиї шалик, із плечей плащ і сідає проти столику.

— Я вже з гірших клопотів умів уратуватися. Зараз сфабрикуємо число. Де вчорашнє?

Даю йому число, а сам дивлюся, що буде далі.

Бере ножички, витинає передовицю:

— Прошу, передова готова...

— Другий раз!?

— Ну і щож з того? Га, коли вже вам так дуже на тім залежить, можна переробити трохи. Кінцевий уступ зачинається тут осьтак: „Хай міжнародній капітал знає, що"..., переставимо це та дамо на початок. А на кінець дамо — перший уступ: „Наші вороги мусять зрезиґнувати з надії тріюмфу"... А середину...

— Пізнають! Що ви робите!

— А хтож читає передові статті? Зрештою як хочете. Ця стаття говорить про анґлійські справи, а ми переробимо їх на італійські... Прошу мені дати олівець...

Я піддаюся гіпнотичному впливові несподіваного помічника, даю йому олівець. Він не спішиться, змінює в статті слова „анґлійський" на „італійський"...

— Бачите, зовсім нова стаття. Навіть колиб кому захотілося прочитати, нічого не запримітить. А тепер телеґрами.

Перебігає короткозорими очима по вчорашній ґазеті та витинає тузин телеґрам...

— Зробимо так: „Зраду соціял-вождів перефлянцуємо з Німеччини, скажімо, у Бельґію... „Страйк у нафтовому промислі" — до Німеччини... у Франції викличемо сніготиці...

— Перепрошую...

— Нема що перепрошувати... — Чи ви ґадаєте, що цю ґазету читатимуть у Франції?

Перша колюмна готова. На тій знову колюмні дамо здолу фейлетон, зараз його напишу... А зрештою, навіщо писати — маю тузин у кишені... Про ринок... щоправда в Тулі, — та ви також маєте такий.

Я сидів і кліпав лише очима та на все погоджувався. На другу колюмну впакував він давню промову, на третю звіт із якогось конґресу, що відбувся цього, а може ще минулого року, при чому мій помічник впевняв мене що хвилі, що минулорічні вісти все свіжі.

— Ну, а щож буде з місцевою хронікою? — спитав я злобно.

— Місцева хроніка? — відповів без надуми — таж це найлекша частина! Так це скомпонуємо, що аж ну... Маєте телефонічну книжку?

Я без словечка дав йому телефонічну книжку. Переглянув її скоро, зупиняючися на назвах варстатів, фабрик і заведень.

— Пральня Завитушкина — прошу писати, а я буду диктувати.

„Чи довго ще ті ненаситні пявки експльоатуватимуть піт і кров робітничої кляси, а саме прачок, що душаться в жахливих умовинах праці... Каже нам ґарувати по шістнацять годин на добу, а на наші зажалення відповідає: „Викину вас на вулицю — коли вам тут зле! "Прачка Кузьмина"... Ні, краще просто „Робітниця".

— Перепрашаю — вмішався я, відриваючи олівець від паперу — а коли...

— Що „коли"... Думаєте, що той ваш Завитушкин то якась виїмкова людина, що не експльоатує робітників... хай пожурится, не шкодить...

Фабрика друкованих перкалів імени товариша Калініна... Заголовок. „Колиж нарешті направляють вентилятори... В такім і такім відділі" — прошу лишити місце, довідаємося потім, який це відділ — „робітники душаться просто від куряви... питання, де передовсім треба би направити вентилятор: в тім і в тім відділі, чи теж у майстровій голові"... Ну і дивіться, новинка забарвлена навіть здоровим робітничим гумором.

— А коли вони... — пробую слабо протестувати.

— Хай погризуться... „Відливарня заліза, резервоар із кипятком..." „Гарні порядки щодо заосмотрення в знаряддя... є також у механічнім відділі. Показалося, що закуплені адміністрацією" — спитаєте потім складача, що саме можна там було купити — „були нідочого, а коштували так солено"... Рубрика „З робітничого життя" готова. Тепер коротенькі записки у відділі „Кажуть, що..." Впакуємо там самі дрібнички. „Кажуть, що вже крайна пора зробити кінець авантюрам у пиварні під другим числом... „що клюбова робота недомагає у фабриці". „...що санітарна контроля придалася би в кухні ч. 4"...

І на моє кивання головою все відповідав:

— Хай пожуряться... Чи ви є проти того, щоби санітарна контроля заглянула до кухні? І це має бути редактор... Таж завтраноситимуть вас на руках... Буде успіх... Нечуване...

Признаюся, що боявся небувало успіху. А він усе диктував і диктував.

„Життя села"... „Посвяточна хроніка"... Гляньте-но на календар... „В нашій громаді вбили трох людей"... „Переслідування селькорів"*), „Машини є, а резервових частей нема... клепки в голові..." Важкий мужицький дотеп. Підпишемо: „Селькор Бич".

За пів години четверта колюмна була також готова. Не забув навіть про випадки: на Глазівській вулиці придавило хлопця, а на пролєтарці вкрадено річи з хати. Оголошення, підпис відповідального редактора — і ґазета готова.

Несподіваний помічник зник із пятьдесятьма карбованцями в кишені та зі словами:

— Хай пожуряться трохи...

А я остав сам із моїми гіренькими думками. Та що ліпше — думав я собі — коли ґазета зовсім не вийде, чи коли вийде ось така? Коли не вийде — скандал, а коли вийде... Знову скандал! Одначе чому я не міг би звалити того всього на репортера? Загально відомий пиячина... Хай пожуриться трохи...

В ночі я спав дуже погано. Снилися мені ріжні несподіванки. Адміністрація фабрики потягає мене до відповідальности зо очорнення друком, комітет, що я його обвинуватив у тому, що легкодушно вивозить сміття з ринку, жаліється на мене до виконкому, всі безчисленні драбуги, Іванові або Петрові — стоять під вікнами редакції та відгрожуються мені лястуками:

— Ми тобі покажемо...

Раненько побіг я до редакції, сидів у робітні та чуйно, наче гонена звірина, наслухував, чи не задзвонить телефон. Задзвонять з губкому з приводу минулорічної промови вождa, задзвонять іще відкілясь з приводу закордонних телеґрам...

Година девята. Передплатники одержали вже ґазету. Зараз станутъ телефонувати... Година десята... Телефон. Я мало не зомлів, хапаю телефонічну слухавку.

— Гало! Редакція... Тут фабрика друкованих перкалів.

Я здеревів. Ледви держуся на ногах. Директор фабрики визначний комуніст...

— Прошу написати в рубриці „Ґазета помогла"... Вентилятор направлений...

Пощастило... Перейшло...

Сиджу далі та жду. Дванацята. Перша. Друга. Ніяких телефонів. В третій зайшов до мене знакомий.

— Цікава нині ваша ґазета... Найважніше — богато матеріялу... Місцева хроніка...

Не кажу нічого. Година четверта. За хвилю кінець — уже ніхто не задзвонить. І точно в четвертій несміливий запит із місцевої міліції:

— Чому ви подали, що хлопця переїхали на инщій вулиці?

*) Сільських кореспондентів.

— Деж ти так біжеш, що навіть мене не бачиш?

— Хочу не допустити до бійки між двома людьми.

— Щож це за люди?

— Я і ще один.

—o—

Вплив моди. — Чи ,ве не завважали, що ,в стріткарах від якогось часу стало якось темніше.

— Правду кажете, це з того часу, як пані знову стали носити довгі сукні.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 45-47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Будеться роздавати тікети члена на представлення 7 червня. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. І. Франка, від. 253, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділ.к, 11 травня, точно в годині 2-ій пополудни, в Укр. Гали. Обовязково кождий член має прибути в означений час. Будуть порішені важні справи, як справа Сиротинця і справа фестину. Не явившийся член буде караний після ухвали. Проситься вписувати свої діти до У. Н. оСюза. — Д. Хорко, предс.; М. Кульбанський, кас.; П. Пилипів, секр.

Енерґійна жінка.

Сильно побитий чоловік приходить на поліцію і каже:

— Пане комісар, мушу пожалітися на нелюдське поведення ось того полісмена. Вчора вночі замісць завести мене на поліцію, відпровадив мене до дому. Ну, і прошу, подивіться, як я тепер виглядаю.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЕНЬ МАТЕРИ.

В 1914 році президент Вилсон затвердив День Матери як національне свято. Признано на се другу неділю в маю. Американці обходять сей день дуже святочно і нема жадної людини, якаби в сей день не пригадала собі обовязку морального довгу матери. Мати дожидає тої пам'яти своїх дітий як великого щастя і ледви чи знайдеться людина, якаб відмовила того щастя тій особі, яка її найбільше і найсердечніше любить. Се прекрасний день, день чистих почувань людини, день любови й пошани до особи, яка дарить людий найбільшим даром — життєм, і найбільшою любовю — любовю мами.

Молоде поколіннє іміґрантів в Злучених Державах учиться в школі про сей гарний звичай і старається завести його в своїх домах. Українські діти не остаються по заду других. Але родичі, иноді, думаючи з незнання, що се діточі вигадки, не беруть сеї ідеї серіозно і відносяться до неї холодно. Се вражує дітей і вони нераз після першої невдачної проби перестають інтересуватися введенієм „нової реформи" в дома.

Тому, що ми так холоднокровно відносимося до нових ідей, які наші діти хотілиб завести і „змодернізувати", як вони кажуть своїх батьків, діти тратять довіре в наші сили поступу, і поволи відсуваються і стають для нас чужими. Ми себе не розуміємо.

Такий гарний звичай як день матери ми повинні завести в своїх домах. Нехай діти знають, що крім Різдва і Великодня, коли родичі памятають за них і їх дарунки, є ще один Великий День Матери, коли діти повинні памятати про дарунок для своєї мами.

Щоби спопуляризувати ідею „Дня Матери", Централя Союзу Українок в Америці задумала сей день присвятити Українській Матери і урядити в неділю, 11 с. м., в год. 6 вечір в Народнім Домі в Ню Йорку, вечірку. Відчит, програма діточа, точки сольові співу і музичні, танки, декламації, навіть перекуска, а що найцікавіше: несподіванка для матерей.

Централя Союзу Українок в Америці запросила на вечірку все жіноцтво з дітьми. Місця доволі і розривка мила. Ті діти, котрі возьмуть участь в програмі, будуть дуже щасливі, як будуть мати много публики. Вони будуть дуже горді, що зможуть зробити милу несподіванку не тільки своїм матерям, але також і тим, котрих діти ще замалі.

Централя розіслала до всіх своїх відділів поза Ню Йорком відповідні обіжники і в той день буде богато радости для малих і старших, бо всі відділи будуть обходити ДЕНЬ МАТЕРИ.

Не будьмо байдужні, а певно не пожалуємо.

Лотоцька.

БУТИ АБО НЕ БУТИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОДИНІ НА РАДІО.

Ще не так давно, як можна було почути українську пісню на радіо, співану виключно московськими хорами. Українські пісні анонсовано тоді як „рошен". Це цілком слушно обурювало наше громадянство. Той вислів обурення можна було знайти і на сторінках „Свободи". Ганьбилося і наших співаків, котрі співали в московських хорах, за те, що пісні наші називано „рошен". А співаки були Богу духа винні. Але нарешті добилися ми того, що почали давати на радіо свої українські виступи.

В „Свободі" проголошено відозву „Американсько-української радіо-орґанізації в Ню Йорку", в якій піднесено, що по великих зусиллях удалося дістати радіо-стацію, звідки зможемо розголошувати свою музику і пісню. Відозвою закликано наше громадянство й наші орґанізації до матеріяльної піддержки цього великого культурного діла.

І щож сталося? За три тижні надіслано від громадянства й орґанізацій аж $2 на потреби радіо-орґанізації.

Видно, що ми сильні на слова, на письменні протести, але що до діл, то слабші. Ми побиваємося за чимсь доти, доки воно нас нічого не коштує. А коли можна зробити добру роботу і лихо направити, але треба на це зложити дрібну жертву, то ми тоді сидимо тихо.

Справа з українською годиною є важна. Вона повинна бути дорогою кождому, чи має він радіо чи ні. Бо й досі Українці становлять тільки 1% слухачів співаної по радіо української пісні. Але її слухають чужинці. І от ради цього треба нам підперти українську годину.

Тепер маємо запевнену годину на радіо. Коли її втратимо, то так скоро вже не дістанемо другої, а як дістанемо, то можливо, що не будемо мати відповідних артистичних сил. До цього часу артисти-співаки співали даром. Музикантів оплачував п. Сурмач, а всі видатки і клопоти по укладанню програми поносив п. Давиденко. Це вже тягнеться пять тижнів. Та далі цей тягар не може спочивати на кількох одиницях, а радіо-орґанізація не має ні цента на покриття коштів української години на радіо. Супроти цього наше громадянство й наші орґанізації мають тепер до вибору: або втратити українську годину на радіо, або її мати. Коли хочемо її мати, мусимо її матеріяльно попертити так, як це роблять инші народи з своїми годинами.

Радіо-член.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українська Мистецька Спілка.

Наше економічне життє, хоч правда, не йде в парі з політично-національним, то все таки розвивається. Терба лише більше розголосу з успіхів українських підприємств в Америці.

Так і Українська Мистецька Спілка, заснована заходами артиста-різьбаря Василя Якібюка з Гуцульщини, починає набирати сил. На разі працює над деревляними виробами сам гром. Якібюк у своїй робітні в домі під ч. 30 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку, однак поруч з ним стають до орґанізовання корпорації й инші громадяни, щоби поставити Спілку на ноги. Є навіть пляни вислати ще раз гром. Якібюка до Галичини для оконечного навязання постійних та трівких звязків з гуцульськими різьбами, а в той спосіб причинитися також до піднесення рідного промислу. Коли будуть навязані трівкі звязки, а в Америці зорґанізується солідне бюро для перепродажі українських виробів, то нема сумніву, що в парі з матеріяльним зиском піде також і моральний успіх, себто розголос для українського імени в Америці.

Очевидно, що бажаним є, щоби як найширші круги українського громадянства заінтересувалися цею спілкою, щоби вона не лише з імени, але також і в дійсности могла вважатися народною спілкою.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори Союза Українок в Америці.

Дня 25. квітня с. р. відбулися тут річні збори і вибори нового уряду до централі Союза Українок в Америці.

Пані Юлія Ярема, пятилітна голова, і Олена Лотоцька, пятилітна секретарка, зложили свою резиґнацію з уряду і, дякуючи за поміч і довіре, пожелали як найкращих успіхів новому урядови.

Пані Катря Гулало і Пелягія Дембіцька були вибрані як голова і секретарка до переведення зборів.

До нового уряду вийшли більшістю голосів: Олена Лотоцька, голова; Зіна Лисюкова, містоголова; Юлія Ярема, міжнародні звязки; Катерина Шутаківна, писарка; Марія Ленчук, скарбничка. До контрольної комісії і ради вийшли: пп. Марія Мулик, Марія Марусевич, Катерина Дроздик.

Збори іменували сенаторку Олену Кисілевську почесною членицею Союза Українок в Америці.

—o—

ДІТРОЙТ, МІШ.

Ювилей Народної Школи.

Не раз і не два писалося на сторінках „Свободи" про потребу української школи і виховання української дітвори в національно-патріотичному дусі. І не дивно, бож кождий свідомий український громадянин знає, що яка є наша школа, такою буде наша дітвора, а яка є дітвора такий буде й нарід! Коли не подбаємо за школу і не будемо її піддержувати, то скоро зникне по нас слід на американській землі, бо нема надії на нову українську іміґрацію, яка посилювалаб наші ряди в Америці.

У розумінні ваги рідної школи ми повинні брати собі примір від наших історичних ворогів Ляхів, котрі мають в місті Дітройті повно своїх шкіл.

Вагу й ціну рідної школи добре зрозумів невеличкий гурток свідомих українських громадян в Норт Дітройті і перед пятьма роками заснував українську народну школу при McKay & Halleck улиці. Школа ця розвивається дуже гарно мимо ріжних важних перешкод. Заряд школи все старався поставити школу на можливо найвищий рівень, приймаючи учителів, які брали участь у кривавих змаганнях за долю й волю Рідного Краю. Не диво, що учителі ці учили не тільки письма, але також вщіпляли в дітвору українського патріотичного духа й любов до цеї землі і народу, за волю яких вони кров свою проливали. Тому то з цеї школи вийшли вже сотки свідомої дітвори, яка певно помагатиме рідному краєви у його боротьбі проти смертельних ворогів.

Дня 25-го мая б. р. припадає пята річниця заснування школи і тому заряд рішив в цей день устроїти свято-ювилей в память заснування дому української науки. Комітет робить всякі можливі заходи, щоб свято це випало найбільш величаво. Запрошено вже на бесідників найчільніших громадян місцевих і замісцевих та приготовляється дуже богата і цікава програма. Тепер тільки українські громадяни міста Дітройт мають доказати чужинцям, наскільки вони свідомі і наскільки вони цінять потребу рідної школи. Всі національні українські товариства є запрошені на свято. Тому кожде товариство і кождий поодинокий, свідомий український громадянин міста Дітройт повинні уважати своїм святим народним обовязком залишити всякі підприємства і всякі особисті непорозуміння і прибути на свято всі як один.

Тактика. — Він мусить сповняти кожне моє бажання, бо зараз грожу йому, що покину його.

— Це вдається тобі доти, доки ти ще молода.

— Овва, пізніше грозитиму йому... що остану з ним на все.

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, яке відбулося в днях 17—20 лютого 1930 р. в домі У. Н. Союза, 81—83 Гренд вулиця, Джерзи Сіті, Н. Дж.

(Продовження).

(8)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ.

В справі сталого обсадження місця завідателя „Свободи" я в тім місці тільки повторю свій спротив віддання тої доволі важної позиції комусь некваліфікованому. Завідатель — це управитель друкарні „Свободи" і повинен мати всі кваліфікації такого управителя. Це зрештою виразно говорить статут. При тій нагоді, ще заки та позиція буде настало обсаджена, я осмілюся звернути увагу на слідуючі обставини, які, на мою думку, можуть бути тепер змінені: „Свобода" почала своє істнованння скорше як Союз і довший час була самостійною. І хоч колись Союз „Свободу" купив, то персонал, а головно адміністрація, уважалась осібним тілом, а маєтку „Свободи" не вважалося маєтком організації, бо такого не було, лише довги. „Свобода" сама себе оплачувала, а Союз, зглядно члени гол. управ, були вдоволені, як не мусіли „Свободі" позичати. З хвилею, коли бл. п. С. Ядловський повиплачував довги, а навіть зачав фонд будувати, а також через саму особу покійного, котрий являвся не лише завідателем, але провідником і будівничим усеї організації, окремішність та стала поволи щезати. Фінансові книги адміністрації були наладнані на спосіб, який уможливляв тіснішу контролю, і далися чути бажання членів, щоби навіть сталі звіти, так як инших союзових департаментів, були проголошувані. Такий стан справи завважала вже й державна контроля і в своїм рапорті включила стан фінансовий „Свободи" як департаменту організації. Колись були лише довги, процеси, фінансові клопоти і дефіцити, тай не було що виказувати, ні контролювати. Нині однак вже нема причин ні потреби фінансового стану адміністрації дальше в тіни тримати і, на мою думку, повинно ся його виказувати, так як це робиться з прочим станом фінансовим організації, щоби всі члени мали нагляд і контролю. На мою думку, тому, що на позицію завідателя конче потрібно кваліфікованого друкаря, то з огляду, що такий друкар рідко між делеґатами на конвенції може знайтися, та позиція скорше чи пізніше перестане бути виборною, таксамо як і позиції секретарів.

В справі Сиротинця-Захисту я заберу слово тоді, коли ця справа буде поставлена на денний порядок, а тут лише скажу, що, як член екзекутиви, якій конвенція ту справу поручила рушити з місця, я також серіозно застановлявся над нею і прийшов до заключення, що вдатну акцію можна розпочати і маю на це проєкт.

При кінці хочу сказати, що і я старався вдержати гармонію співпраці гол. управи, а свої обовязки старався виконувати, як лише в даних обставинах мож було найліпше, і маю надію, що цей перший наш річний збір членів головного уряду додасть ще кращого акорду до тої гармонії, після чого наша праця піде ще ліпше. Також маю надію, що з огляду на зміну помічної сили в гол. канцелярії, виконання ухвал Хвальних Зборів будуть могли бути виконані багато справніше.

Як рекордовий секретар і живчик руху членів, при кінці мого звіту осміляюся просити о такі поручення й ухвали, які би більший рух членів могли викликати і більше життя в організацію впровадити.

На тім гол. рек. секретар І. Каштанюк скінчив свій звіт, а на зазив гол. предсідателя М. Мурашка, гол. фін. секретар Р. Слободян зачав звіт свій, як слідує:

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ.

Поважані Пані і Панове!

Своє справозданне з обороту фінансів в організації за 1929 р. міг би я зложити в короткім часі. Згідно з вимогами стейтів я зладив обширні звіти до асекураційних департаментів: один для старших членів, а другий для Молодечого Департаменту. Дальше я зладив і дав видрукувати зіставлення білянсу від 1 січня 1915 р. до 31. грудня 1929 р. Я зладив теж табелю розвою У. Н. Союза, від початку заложення організації по кінець 1929 р.

Сі звіти доповняють инші урядники. Головний предсідатель у своїм справозданню представив всі викінчені і невикінчені справи по 17 головній конвенції та вказав на важніші проблеми організації. Головний рекордовий секретар в своїм обширнім звіті подав велику програму праці і стільки проєктів, що мені остається тільки все те попертя. За мною слідує головний касієр зі своїм справозданнем та головна контрольна комісія зі своїми табелями й увагами.

Зваживши однак, що головне річне засідання має всі ті права, що головна конвенція, з виїмком поправки статутів; що, промовляючи до головних урядників, промовляється до широких мас нашого членства; що головні урядники се вибранці зпоміж соток делеґатів і являються мозком організації, та що тут можна сміло розвинути всі думки, висказати всі добрі і злі сторони нашої організації, я обмежусь до загальних зіставлень приходів і розходів, а зате впроваджу головних урядників у подробиці організаційної праці та системи плачення місячних вкладок, від якої залежить дальше існованнє У. Н. Союза.

Головний рекордовий секретар підчеркнув, що хоч він не подає справоздання про міліони долярів майна, та се майно придбали всі члени і уряд, а з ними й він, і тому він теж тішиться фінансовим здобутком з року на рік. Я також дуже тішився би, якби так сю справу розуміли всі члени У. Н. Союза, якби всі вони вважали се майно своїм власним.

Однак, на жаль, так не є. До організації преться богато кандидатів. Наші члени й урядники бачать сих кандидатів, а часто бачити не хочуть, що неодин з тих кандидатів се старик, який десятки літ проживав між ними і не хотів бачити Союза за своєї молодости, а пхається до нього аж тоді, коли чує смерть за плечами. Неодин з тих кандидатів уже так старший віком, що не може втиснутись до Союза, і тому вменшує собі літа і пхається до можливо найвищої кляси. Біда в тому, що його товариші, які належать до організації десятки літ і знають, що він вже застарий бути членом, милосердяться над жінкою чи дітьми, або тільки думають про себе, що будуть потребувати складатися на його похорон, як помре. Вони мовчать про кандидата й приймають його в члени, мовляв, в Союзі є міліони, так нехай платять. Неодин стисне плечами і мовчить. Часто ще й покликується на заслуги для У. Н. Союза; ми придбали нових членів, а тут ті хорі й старики будуть підривати організацію фінансово так, що якби їх допустити до організації богато, то скоро вже не тільки нових членів не дістанеться, а зачнуть утікати ті, що вже в організації є.

Члени організації мусять зрозуміти, що як приймуть нових членів, молодих, здорових та моральних, то такий буде й Союз. Як приймуть старих, схорованих, знищених „муншайном", із зародками невилічимих недуг, то так якби між здорове зерно в шпихлірі всипали зіпсутого. Як між гарні здорові яблока вкинути зіпсуте, то від нього всі яблока зогниють. Гарні члени се гарний капітал, який організацію будує. Як не можна дістати гарних членів, то краще не приймати жадних. На місце старих дерев треба дістати і посадити молоді, щоби сад не старівся. Але як зачнемо насаджувати старими і схорованими деревами, то пожальси Боже тої праці коло такого саду. Будуть такі, які скажуть: наш один, хоч не дуже здібний і нездоровий, всьому Союзови не зашкодить. Як так сказали би всі відділи, то сталося би те, що сталося з тою бочкою вина для рабіна, коли всі принесли води. На щасте, ще є богато гарних членів і урядників, які дорожать У. Н. Союзом і щиро та безкорисно працюють для розвою організації. Вони знають, що тисячі членів не мають жадних маєтків крім того обезпечення, яке мають у Союзі. Тому се тяжка кервавиця, гідна пошанівку. Тому на нас лежить велика відвічальність. Тому я сказав се, може гірке декому слово. Нічого нам критися. Треба розкривати недостачі та шукати на них заради, поки час.

(Дальше буде).

З МУЗИКИ.

Дальші голоси преси про концерт Придаткевича.

Відомий музичний тижневик "Musical Courier", з дня 3 мая с. р. писав про концерт Придаткевича:

APRIL 27,

Roman Prydatkevitch.

Roman Prydatkevitch, Ukrainian violinist, made his New York debut at Town Hall on Sunday afternoon. He has lived in America for some years, previously receiving his musical education in Vienna with Sevcik. He played a program which was of the usual sort, except for his own folk song arrangements from Ukrainian sources and a composition by Theophil Wendt. Mr. Prydatkevitch possesses a tone which is clear, sonorous and flexible, and his interpretations proved him to be a musician not only of training but also of evident understanding. He possesses a wealth of emotion, which is controlled and which gives his playing color and vivacity. He has good taste, a pleasant platform manner and sincerity. His technic is brilliant. Altogether, the impression he made was excellent.

He was enthusiastically applauded by a good sized audience.

„Ворлд" писав дня 28. квітня:

Mr. Roman Prydatkevitch, Roumanian violinist, gave his first recital in Town Hall yesterday afternoon before an audience which did not exactly tax the resources of that capacious auditorium. Mr. Prydatkevitch has been a teacher in New York for several years but never before, apparently, had he felt the urge to go forth and do likewise. Possibly his recital yesterday was intended to impress his virtues upon any in his audience who could be regarded as prospective pupils.

Hearing this violonist in the Mendelssohn concerto, we came to the conclusion that he is doubtless a very fine teacher. A clean, sure technique, at times impressive, was displayed in this piece and in the preceding Bach sonata (E major). But Mr. Prydatkevitch maintainned his academic poise, prefering a dry, slightly bitter tone and a general air of pedantic detachment to a more whole-hearted concern with his music. He began with a Siciliene et Rigaudon, transcribed by Kreisler from the original of Francoeur, concluding his recital with some pieces by Tschaikowsky, Ravel, Cecil Burleigh, Theophil Wendt and a group of Roumanian folk songs arranged by himself.

Редакція „Свободи" та й самий артист вислали до редакції „Ворлда" спростовання сеї новинки й „Волрд" з дня 30. квітня приніс отсе спростовання:

PRYDATKEVYTCH A UKRAINIAN.

In its report of the recital at Town Hall Sunday afternoon by Roman Prydatkevytch The World referred to the violinist as a Roumanian. He is in fact a Ukrainian, and concluded his recitals with a group of Ukrainian folk songs arranged by himself, not Roumanian, as reported in The World.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

З поминків на інвалідів.

Думаю, що радується серце кождого свідомого Українця, коли він читає раз-у-раз ті викази, які свідчать про благородне серце й жертвенність нашої імігpaції. Це не є німі числа, а живе слово, яке промовляє до народу краще як не знати які горячі дописи і заклики. Сьогодні вже важко знайти таку людину, котра не гляділа би з подивом на ту велику працю, яку вложило в нашу імігpaцію Обєднаннє, яке навчило наших людей складати постійні жертви на боротьбу за визволення рідного краю. І добре робить наш У. Н. Союз, що не жалує в своїм органі місця виказів жертводавців. Це й так жертвують самі Союзовці. Хай же всі знають, як виховує нас наша славна організація, хай всі знають, що це за люде наші Союзовці.

Нема тепер нагоди, якої не використовувано би для збірки на якусь національну потребу. Такого давнійше не було. Тому ті великі й щедрі жертви являються доказом великого поступу нашої імігpaції.

Ось і наша невеличка громада вже завела у себе прямо такий звичай, що при всякій нагоді сипляться жертви на народні цілі. От недавно прощали ми нашого покійного Союзовця Нестора Олійника й на похороні не забули зложити жертви на наших інвалідів. Зложили жертви ті члени нашого відділу, що прийшли віддати послідну прислугу покійному. Зібрано $18 і відослано до Обєднання.

Жертвували по $1: В. Лилак, гром. Василик, А. Климишин, Т. Берщацький, гром. Сойка (погребник), С. Кривень, Д. Бурдиґа, Й. Олійник, П. Лешко, Д. Сембай, С. Михлів, М. Козак, П. Лазоришин, С. Лішак, Л. Литвин, С. Беля, Кат. Беля, і низше підписаний. — Разом $18.00.

Михайло Беля.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 8-го травня, в Укр. Нар. Домі, 217-19 Іст 6-та вул. На порядку дня є важні справи до полагодження, як справа пікніку і т. ин. Кождий член має явитись на сих зборах точно в годині 8-мій вечером. Збираннє вкладок починається від 7-мої год. вечер. Кождий член повинен постаратись привести одного члена, як рівнож члени обовязані не забувати за своїх дітей, а вписати їх до Мол. Департаменту. Не явившіся члени будуть відповідати після статуту. — Е. Гузар, голова, Д. Костишин, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє всіх членів, що мітінґ відбудеться дня 11 травня. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься прийти на мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Іван Нагорняк, секр.

МОСКЕҐОН ГАЙТС, МІШ. Товариство Просвіта повідомляє своїх членів, що місячні мітінґи змінено на другу суботу по першім через літний сезон. Обовязком є кождого члена прийти на слідуючий мітінґ дня 10-го травня, в годині 8-ій вечером, бо буде справозданне з представлення. Буде також справа започаткованого пікніку, котрий має відбутись 1 червня. Роботи є стільки, що один чоловік не годен зробити. Ви знаєте, що всі по ниткі одному сорочка. Як що ми всі подбаємо за той пікнік, то збільшимо касу, а се для себе самих. — Б. Ґзим, предс.; С. Шеремета, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 6177 Glenmore Ave. Проситься всіх членів явитися на сей мітінґ і вирівнати свої вкладки, бо довгуючі члени будуть суспендовані. — Ник. Вовк, предс.; П. Кокодинський, кас.; Іван Сливар, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Мир, від. 368, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній на Вест Скул улици. Проситься всіх членів явитися на означений час. — Г. Пригода, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться дня 10 травня, точно в годині 6.30 вечер, в гали де звичайно. Проситься членів, щоби сего місяця вирівнали свої вкладки, бо є члени, що довгують пару місяців, а на слідуючий місяць припадає піврічний мітінґ. Членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, проситься вписати на сім мітінґу. — Іван Олійник, предс.; Гр. Патарайко, кас.; Іван Мелета, секр.

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Апп. Петра і Павла, від. 58, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в галі церковній. Обовязком є кождого місцевого і позамісцевого члена явитися на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Сороковський, предс.; Мартин Романів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в гали де звичайно, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх членкинь явитись на означений час. Довгуючі мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членкиць без оплати вступного. — Анастазія Грицак, пр.; Марія Ходак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Ів. Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 11 травня, точно в годині 12-тій, в Укр. Народ. Домі. Проситься всіх членів явитися на час, бо в 2-гій годині наше Товариство улаштовує Свято Івана Франка. — Н. Задорецький, пресд.; Г. Сушко, рек. секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11 травня, в годині 2-ій пополудни, в місци де звичайно. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Д. Медецький, предс.; Ів. Кульматицький, секр.; Н. Білецький, кас.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в годині 2-гій пополудни, в гали на Нюпорт Еве. Взивається усіх членів прийти і заплатити свої вкладки. Котрі члени довгують довше як статут позволяє, будуть суспендовані. — В. Шишка, предс.; Л. Демчук, секр.; А. Мазур, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться 11 травня, в годині 1-шій пополудни в У. Н. Домі. Проситься всіх членів явитись на сі збори і принести тікети і книжочки з балю конечно. — С. Постолюк, предс.; М. Савчак, кас.; Г. Стефанек, фін. секр.

Богородиці, від. 36, повідомляє своїх

ДЕРРИ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Д. Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що звичайний мітінґ відбудеться 11 травня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Гали. Проситься всіх членкинь прийти на ті збори, бо є важні справи до полагодження. — Катерина Королевят, пр.; Анна Кузємчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 11 травня, в годині 2-гій пополудни, в Тов. Домі де звичайно. Обовязком є кождого члена і членкині прибути в означений час, бо є много справ до полагодження. — Д. Коритко.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 11 травня, в годині 1-шій попол., в неділю, в Укр. Нар. Домі при 4-тій і Ворд ул. Напоминається членів, щоби вирівнали свої залеглі довги, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. Взивається секретаря і касієра з року 1928 прибути на збори. — І. Стецик, писар.